

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Çin ekonomisi karışık sinyaller veriyor.

Yılın ilk çeyreğinde sürpriz bir şekilde %6,9 büyüyen Çin'de yılın ikinci çeyreğinde açıklanan öncü ekonomik verilerin karmaşık sinyaller verdiği görülüyor. Nisan'da resmi verilere göre Çin'in sanayi üretimi %6,5 ile öngörülerin altında artarken, 2017 yılının ilk dört ayında sabit sermaye yatırımları %8,9 artarak beklentileri karşılamadı. Mayıs ayında küçük ve orta ölçekli firmaların üretimine yönelik sinyal veren Caixin imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI), 49,6 ile son 11 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu veriler dünyanın en büyük ikinci ekonomisindeki büyüme ivmesinin yavaşladığına işaret ederken, hükümetin son dönemde hızla artan özel sektör borçlanmasına karşı yürürlüğe koymaya başladığı sıkı önlemlerin büyüme üzerinde ilave baskı yaratmasından endişe ediliyor. Uluslararası kuruluşlar da Çin ekonomisindeki ivme kaybının önümüzdeki yıllarda da sürmesini bekliyor. OECD, Çin'in 2017'de %6,6, 2018'de %6,4 büyüyeceğini tahmin ediyor. IMF de söz konusu yıllar için sırasıyla %6,7 ve %6,4'lük büyüme öngörüyor.

Mayıs ayında üretici enflasyonu beklentilerin altında...

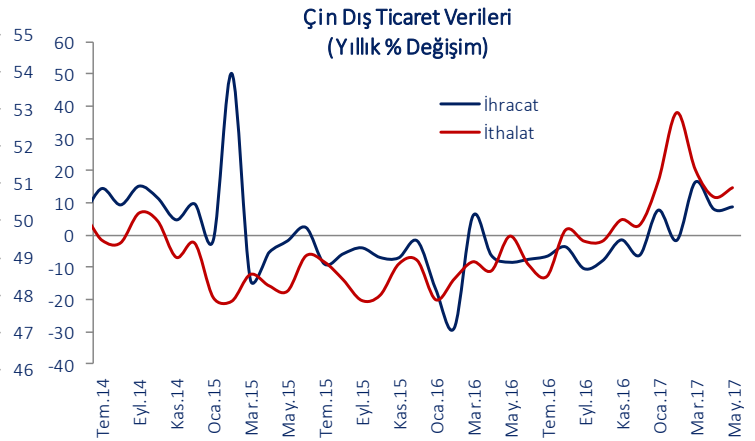
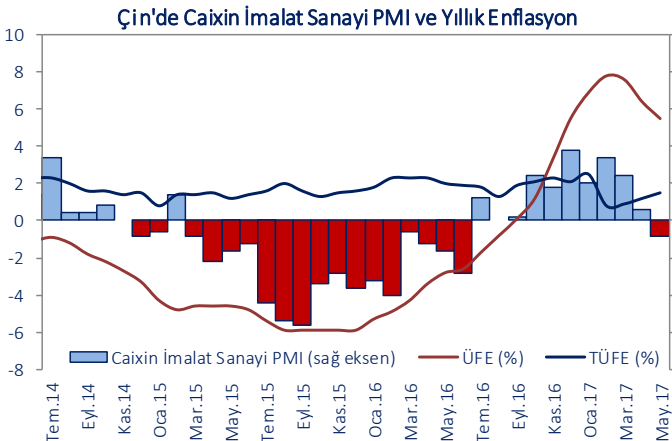
Çin Ulusal İstatistik Bürosu'nun verilerine göre Mayıs ayında tüketici fiyatları yıllık bazda %1,5 oranında arttı. TÜFE aylık bazda ise %0,1 oranında geriledi. İmalat sanayindeki ivme kaybının etkisiyle üretici fiyat enflasyonunun da beklentilerin altında gerçekleştiği görüldü. Nisan ayında yıllık bazda %6,4 artan ÜFE'de Mayıs ayında yıllık artış %5,5'e geriledi. Piyasa beklentisi ÜFE'nin yıllık bazda %5,7 artacağı yönündeydi.

Mayıs'ta dış ticaret beklenmedik şekilde hız kazandı.

Çin'de Mayıs ayında ihracat ve ithalat beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre USD cinsi ihracat ve ithalat sırasıyla %8,7 ve %14,8 arttı. Düşen emtia fiyatlarına rağmen ithalatta gözlenen hızlı artış iç talebin tahmin edilenden daha iyi olabileceğine işaret ederken, ithalat hacmindeki güçlü artışın sürdürülebilir olup olmadığı yönündeki endişeler piyasalarda hakim görüş olarak öne çıkıyor. Küresel ekonomideki olumlu seyir ihracattaki toparlanmada etkili olurken, ihracattaki güçlü görünümün önümüzdeki dönemde de sürmesi bekleniyor. Yılın ilk 5 aylık dönemde, bir önceki yılın aynı döneminde göre ihracat hacmi %8,2, ithalat %19,5 artış kaydetti.

Moody's Çin'in kredi notunu bir basamak düşürdü.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's 1989 yılındaki Tiananmen Meydanı protestolarından bu yana ilk kez Çin'in kredi notunda indirim gitti. 24 Mayıs'ta alınan kararda ülkenin kredi notu Aa3'ten A1'e bir basamak indirilirken, kredi görünümü "negatif"ten "durağan"a revize edildi. Not indirimine rağmen ülkenin kredi notu yatırım yapılabilir seviyesinin 6 basamak üzerinde bulunuyor. Moody's, ekonomik büyümedeki ivme kaybının devam ettiği bir ortamda Çin'in borç miktarının artmaya devam etmesini not indirim kararına gerekçe olarak gösterdi. Moody's, Çin'de istikrarlı büyümenin teşviklere bağlı duruma geldiğini belirterek, Çin'in ekonomiyi canlandırmak için sürdürdüğü reformların ülkenin borç kaldıracındaki artışı engelleyemeyeceğini ifade etti. Mart 2016'da Moody's ile birlikte Çin'in kredi görünümünü "negatif"e düşüren S&P'nin de ülkenin notunu indirebileceği düşünülüyor.

Kaynak: Reuters

EKONOMİK GÖRÜNÜM

ABD-Çin ilişkileri düzeliyor.

ABD Başkanı Trump'ın Çin'i "kur manipülatörü" olarak tanımlamasıyla gerilen ABD-Çin ilişkileri, ABD tarafından Çin'in manipülatör olmadığı açıklanması ve Kuzey Kore'nin nükleer tehdidine karşı Çin'in yardımcı olması ile düzelmeye eğilimine girdi. Mayıs ayında iki ülkenin devlet başkanları bir araya gelerek 10 maddeden oluşan ve 100 gün sürecek plan üzerinde anlaşma sağladı. Anlaşmaya göre, ABD'li kredi derecelendirme kuruluşlarının ve kartlı ödeme şirketlerinin Çin'de faaliyet göstermesine izin verilecek. Anlaşma kapsamında ayrıca, Çin'in 2003 yılından beri askıya aldığı ABD'den et ithalatının serbest bırakılması planlanıyor. ABD ise Çin'den pişmiş tavuk eti ithalatı yapılmasına izin verecek. Anlaşmanın ardından 2016 yılında Çin ile ABD arasında Çin lehine 347 milyar USD'ye ulaşan dış ticaret açığının bir miktar daralabileceği düşünülüyor. Öte yandan, mevcut durumda Çinli firmaların domine ettiği kartlı ödeme sistemleri pazarında Visa ve Mastercard'ın başarılı olmasının zor olabileceği öngörülüyor. ABD gıda ürünleri haricinde Çin'e LNG satışlarını da hızlandırmak istiyor. ABD'den Ağustos 2016'dan bu yana LNG ithalatı gerçekleştiren Çin'in, 2016 yılında gerçekleştirdiği 26,1 milyon tonluk LNG ithalatının 212 bin tonu ABD'den temin edildi.

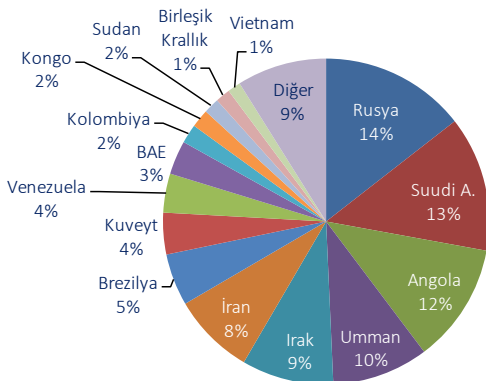
Çin'in talebi petrol fiyatlarının seyrinde etkili olmayı sürdürecektir.

Dünyanın en büyük ham petrol ithalatçısı olan ve 2009 yılından bu yana yıllık ham petrol ithalatını en fazla artıran ülke konumundaki Çin, talep tarafında küresel petrol fiyatlarının en önemli belirleyicisi durumunda. OPEC'e üye olan/olmayan ülkelerin ham petrol arzındaki kesintiyi Mart 2018'e kadar uzatma kararı sonrasında Çin'de ekonomik aktivitede gözlenecek olası bir ivme kaybı petrol fiyatları üzerinde talep yönlü oluşabilecek en önemli risk unsuru olarak değerlendiriliyor. Çin, yuanın uluslararası ticarete kullanımını artırmak amacıyla da ham petrol alımlarını yuan cinsinden yapmak istiyor. Mevcut durumda Rusya'dan ham petrol ithalatını yuan cinsinden yapan Çin'in Körfez ülkelerinden de yerel para cinsinden ithalat yapmasının petrodolar kavramını sarsacağı düşünülüyor. Öte yandan, doların rezerv para olma statüsünü sarsacak bu olasılığın gerçeğe dönüşmesi küresel piyasalarda kısa vadede olası görülüyor. 2016 yılı itibarıyla Çin ham petrol ithalatının %14'ünü Rusya'dan, %13'ünü Suudi Arabistan'dan ve %12'sini Angola'dan temin etti.

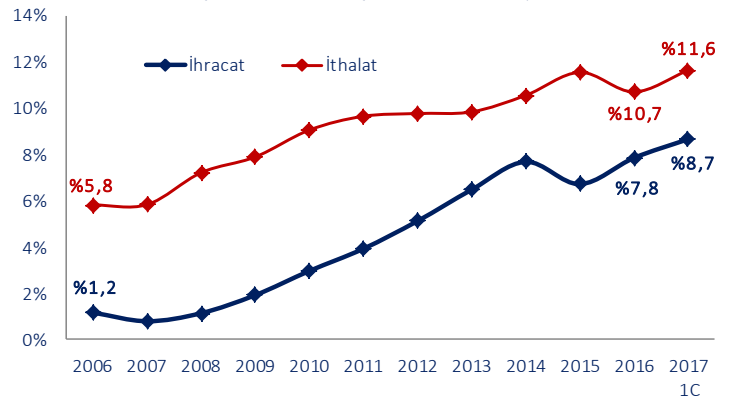
Katar krizinin Çin ekonomisine olası etkileri...

Geçtiğimiz günlerde Suudi Arabistan başta olmak üzere Orta Doğu'daki çeşitli ülkelerin Katar ile ilişkilerini kestiğini açıklaması bölgede jeopolitik risklere yeni bir boyut kazandı. Çin doğal gaz alımlarının yaklaşık %19'unu Katar'dan yapıyor. Katar, aynı zamanda Avustralya'nın ardından Çin'in en büyük LNG tedarikçisi konumunda. Çin ise, 2017'nin ilk çeyreği itibarıyla %11,6 payla Katar'ın ithalatında ABD'den sonra en yüksek paya sahip durumda. Katar'ın ayrıca Çin'in dört büyük devlet bankasından birine hissedar olmasının yanında Çin ve Hong Kong'ta stratejik yatırımları bulunuyor. Katar krizinin Çin'e en büyük yansımalarından bir diğeri de bölgede işbirliğinin zayıflaması nedeniyle "Tek Kuşak, Tek Yol" projesinin uygulanabilirliğinin riske girmesi olarak gösteriliyor.

Ülke Bazında Çin'in Ham Petrol İthalatı (%) -2016

Çin'in Katar'ın Dış Ticaretindeki Payı (%)

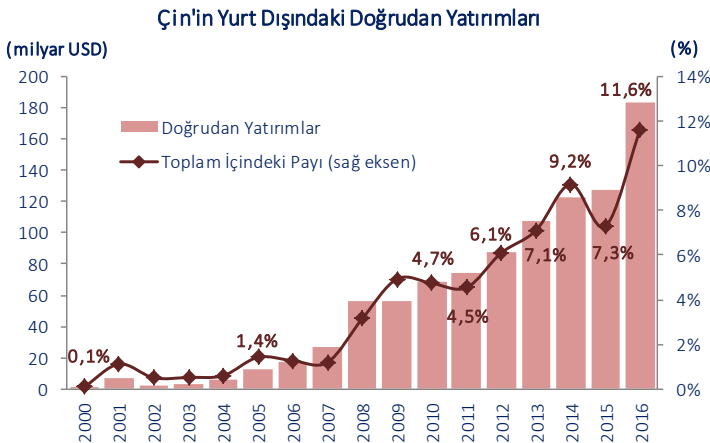
Kaynak: CIA, Trademap, Katar Kalkınma, Planlama ve İstatistik Bakanlığı

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Çin yurt dışında en fazla doğrudan yatırım yapan ikinci ülke konumuna yükseldi.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından açıklanan rapora göre Çin 2016 yılında tarihinde ilk kez yurt dışında en fazla doğrudan yatırım yapan ikinci ülke konumuna yükseldi. 2016 yılında Çin'in yurt dışında yaptığı doğrudan yatırımlar birleşme ve satın almaların etkisiyle bir önceki yıla göre %44 artarak 183 milyar USD'ye ulaştı. Rapora göre bu alanda ABD ilk sırada yer alırken, Hollanda Çin'in ardından üçüncü sırada bulunuyor. Çin'in yurt dışı yatırımlarının "Tek Kuşak, Tek Yol" projesi kapsamında önümüzdeki yıllarda da güçlü seyrini sürdürmesi bekleniyor. Çin, yurt içine yönelik doğrudan sermaye girişlerinde ise 134 milyar USD ile ABD ve İngiltere'nin ardından üçüncü sırada bulunuyor. 2016 yılında küresel ölçekte %2 oranında daralan toplam doğrudan yatırımların 2017 yılında %5 civarında büyümesi bekleniyor.

Çin'in küresel doğrudan yatırımlarda aldığı paya rağmen Türkiye'ye yatırımlarının nispeten sınırlı kaldığı görülüyor. Çin yurt dışında doğrudan yatırımlarının rekor seviyeye ulaştığı 2016 yılında Türkiye'ye 300 milyon USD düzeyinde doğrudan yatırım yaptı. Bu dönemde Çin'in Türkiye'de yaptığı doğrudan yatırımlar ulaştırma ve finans sektörlerinde yoğunlaştı.

Yurt Dışından Türkiye'ye Doğrudan Yatırımlar

(milyon USD)	Çin	Toplam
2011	0	16.136
2012	10	10.751
2013	9	9.890
2014	30	8.631
2015	451	12.074
2016	300	6.888
Ocak-Nisan 2017	1	2.718
Toplam	801	67.088

Kaynak: UNCTAD, TCMB

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Bankamız ile Sinasure işbirliğine yönelik Çerçeve Anlaşması imzaladı.

Bankamız ile Çin'in ihracat ve kredi sigorta kuruluşu olan Sinasure, bir işbirliği Çerçeve Anlaşması (Framework Cooperation Agreement) imzaladılar. Bankamız ve Sinasure arasında işbirliği mutabakatı içeren Çerçeve Anlaşması, Çinli şirketlerce Türkiye'de üstlenilen projeler ile Türkiye'ye yapılacak olan Çin menşeli yatırım malı ihracatında Bankamız aracılığıyla Sinasure tarafından kredi garanti desteği verilmesini kapsıyor.

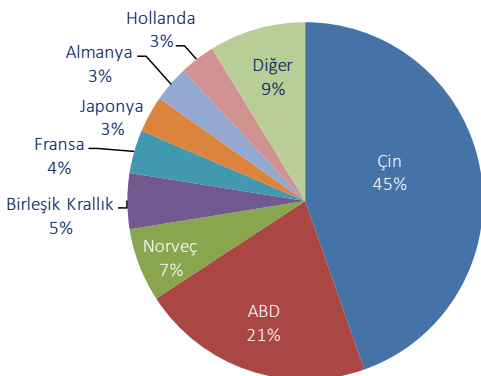
Çin'de elektrikli araç satışları...

Dünyanın en büyük elektrikli araç üreticisi olan Çin'de 2016 yılında elektrikli araç satışı yıllık bazda %53 artarak 507 bin adet oldu. Çin hükümeti teşvikler aracılığıyla elektrikli araç satışlarını desteklerken, söz konusu teşviklerin tedrici olarak azaltıldığı gözleniyor. Nitekim, 2017 yılında merkezi hükümet tarafından araçlara verilen teşvikler %20 oranında düşürüldü. Bu gelişmelerin ardından Ocak-Nisan döneminde satışlar yıllık bazda %0,2 geriledi. Teşviklerin tamamen sona ermesinin ardından elektrikli araç fiyatlarının lüks araç fiyatlarına yakınsaması bekleniyor. Öte yandan, elektrikli araç üretiminde maliyetin yaklaşık yarısını oluşturan pilin ömrünün kısa olması elektrikli araçlara yönelik ilgiyi zayıflatırken, Çin hükümetinin teşviklerin azaltılmasıyla elde ettiği tasarrufun, araç pillerinin geliştirilmesi için ayrıldığı belirtiliyor. Son dönemde sektöre yapılan yatırımlar incelendiğinde, Mart sonunda Çinli yatırım firması Tencent'in ABD'li elektrikli araba üreticisi Tesla'nın %5 hissesini satın aldığı kaydedildi. Satın alma sonrasında Tesla'nın Çin'deki yatırımlarının ve satışlarının artabileceği değerlendiriliyor.

"Tek Kuşak, Tek Yol" projesi...

2013 yılında duyurulan ve Asya, Avrupa, Ortadoğu ve Afrika kıtalarını karayolu, demiryolu, limanlar, boru hatları, havalimanları, elektrik şebekeleri ve fiber optik hatlardan oluşan ulaşım ağlarıyla entegre etmeyi amaçlayan "Tek Kuşak, Tek Yol" projesine yönelik adımlar atılmaya devam ediliyor. Bu çerçevede, 14-15 Mayıs tarihlerinde Pekin'de "Uluslararası İşbirliği için Kuşak ve Yol Forumu" düzenlendi. Ülkemizin de içinde yer aldığı 60'ı aşkın ülkeyi kapsayan altyapı, endüstriyel kapasite ve finansman konularında destek sağlamak için Çin Kalkınma Bankası'na 50 milyar yuan tutarındaki kısmı sınır ötesi finansal kurumlara tahsis edilmek üzere toplam 250 milyar yuan (37 milyar USD), Çin Eximbank'a 130 milyar yuan (19 milyar USD) ve İpek Yolu Fonu'na 100 milyar yuan (15 milyar USD) ilave fonlama limitleri ihdas edildiği açıklandı. Açıklanmasından bu yana projede, 20 ülkede 56 ekonomik ve ticari yatırım bölgesinde toplam 18 milyar USD yatırım yapılırken, 160 bin yeni iş imkânı yaratıldı. Proje kapsamında Çin, ülkeye daha fazla yatırım çekmeyi ve enerji kaynaklarına daha kolay ulaşmayı hedefliyor. Proje ile ayrıca Çin'in sanayide arz fazlasını da hafifletmesi amaçlanıyor.

Ülke Bazında Kayıt Edilen Elektrikli Araç Sayısı (%) -2016

"Tek Kuşak, Tek Yol" Rotası

Kaynak: IEA, Bloomberg

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Çin'de siyasi gelişmeler...

Çin'de 2017 yılının en önemli gelişmelerinden birisi Ekim-Kasım döneminde gerçekleştirilmesi planlanan 19. Parti Kongresi olacak. Ülkenin siyasi liderlerinin belirleneceği seçimlerde Çin Komünist Partisi'nin Politbüro Daimi Komitesi'ndeki yedi üyeden beşi değişecek. Devlet Başkanı Xi Jinping ile Başbakan Li Keqiang'ın 2022 yılına kadar görevlerini sürdüreceği Komite'de, seçilecek üyelerin 2022 sonrasında Çin'in yeni liderlerini belirleyeceği göz önünde bulundurulduğunda seçimler ülkenin siyasi geleceği için büyük önem taşıyor. Diğer taraftan, son dönemde ekonomik büyümenin ivme kaybetmesi pahasına uygulanan politikaların Cumhurbaşkanı Xi Jinping'in seçimlerde desteklediği üyelerin seçilmesini riske atabileceği dile getiriliyor.

Çin'de paylaşım ekonomisi 2016'da iki katına çıktı.

Kullanılmayan kaynakların başkalarıyla paylaşarak verimliliğin artırılmasını amaçlayan "paylaşım ekonomisi" son yıllarda Çin'de hızlı bir gelişme kaydediyor. Yapılan bir araştırmaya göre Çin'de paylaşım ekonomisinin büyüklüğü 2016 yılında %103 artarak 3,5 trilyon yuana (yaklaşık 500 milyar USD) ulaştı. 600 milyon kişinin çalıştığı sektörde ulaşım araçları ve konut paylaşımı geçtiğimiz yıl en hızlı büyüyen alanlar oldu. Resmi değerlendirmelere göre sektörün önümüzdeki yıllarda ortalama %40 oranında büyüyeceği ve 2020 yılında GSYH'nin %10'una ulaşacağı öngörülüyor. Orta vadede üretim araçlarının verimli kullanımını sağlayabilecek paylaşım ekonomisi mevcut durumda bisiklet, şemsiye veya şarj aleti paylaşımı gibi pek çok alanda Çinlilerin hayatına dahil olmuş durumda. GPS kullanımı sayesinde herhangi bir noktadan kiralama işlemini gerçekleştirebilen kullanıcılar ödemelerini ise mobil ödeme sistemleri aracılığıyla gerçekleştiriyor.

Çin'de mobil ödeme işlemleri 5,5 trilyon USD'ye ulaştı.

Çin'de mobil ödeme sistemleri pazarı hızlı bir gelişim kaydediyor. Ülkede her üç kişiden biri alışveriş, ödeme ve para transferlerini mobil ödeme yöntemiyle yaparken, akıllı telefon kullanımının yaygın olması ve Çin bankalarının mobil ödemedeki görece düşük hizmet kalitesi pazardaki hızlı büyümede etkili oluyor. Bozuk para ve cüzdan kullanımı olmaksızın alışverişin kolay bir şekilde gerçekleşmesi sisteme ilgiyi canlı tutarken, işlemlerin kayıt altında tutulması, para akışının şeffaf bir şekilde takip edilmesini sağlıyor. Çin'de 5,5 trilyon USD hacme ulaşan pazar, ABD'nin yaklaşık 50 katı bir büyüklüğe işaret ediyor. Sektörde Alibaba Grup firması Alipay %54 payla lider konumda bulunurken, onu %37 payla Tencent Holding'in WeChat Wallet markası takip ediyor.

İrtibat: Doruk Keser - Baş Temsilci

Türkiye İş Bankası A.Ş. Şangay/Çin Temsilcilik Ofisi

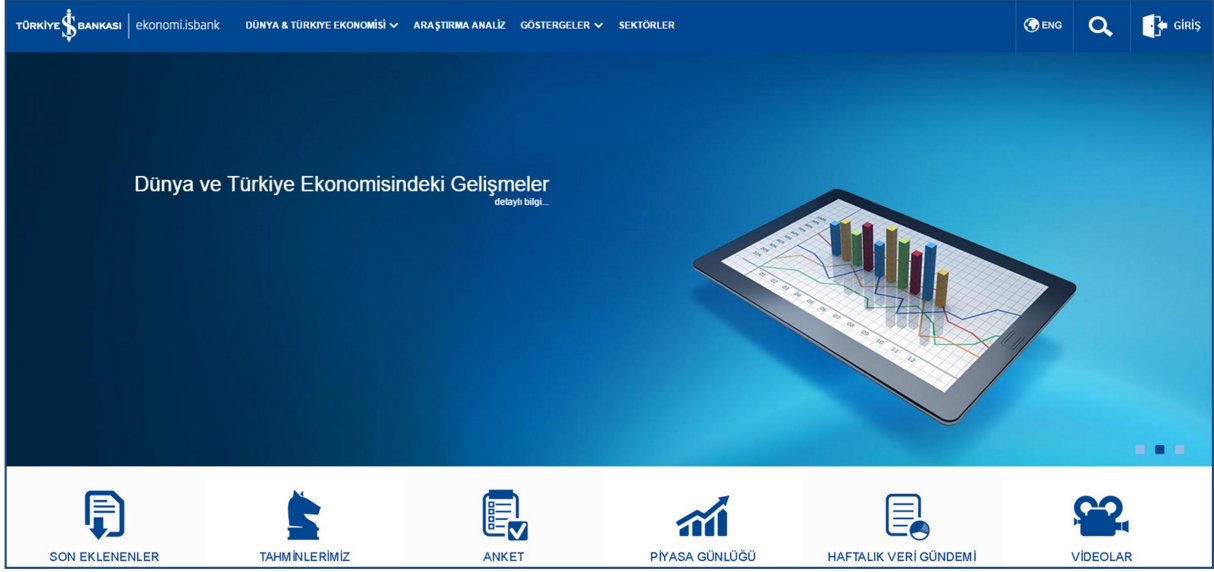
Tel: 0-0-86-21-504-708-82

Fax: 0-0-86-21-504-708-85

doruk.keser@isbank.net.tr

shanghai.rep.office@isbank.net.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.